

Båthistoriska Riksförbundet

Axel Wenblad, vice ordförande

axel.wenblad@gmail.com

0705853550

2026-09-30

Dnr Ku2026/004 79

Remissvar över betänkandet SOU 2026:31

SAMMANFATTNING

Vi tillstyrker förslagen i stort men har följande kommentarer:

Begreppet kultur

Begreppet kultur ska inbegripa att bevara kulturarvet i enlighet med bland annat EU-fördrag och tidigare propositioner. Båthistoriska Riksförbundet arbetar för att samordna arbetet med bevarandet av det flytande kulturarvet.

Ett övergripande investeringsprogram för kultur

Vi tillstyrker förslaget, men vill påpeka att regelverket måste göras enkelt att tillämpa. Antalet intressenter kan bli många och Båthistoriska Riksförbundet är beredda att medverka i diskussionerna om genomförandet inom vårt område.

Ett system för matchning

Vi tillstyrker förslaget om matchning men vill även här att det ska vara enkelt att tillämpa. Vi föreslår därför att man åtminstone inledningsvis inför ett samlat system. Vidare är det avgörande att staten avsätter tillräckligt med medel för matchningen.

Ikraftträdande

Vi tillstyrker att förslaget träder i kraft 1 juli 2027. Bevarande av det flytande kulturarvet är i stort behov av en förstärkt finansiering.

BEGREPPE KULTUR

Begreppet kultur är centralt i förslaget och det måste få en vid tolkning. Det är därför viktigt att det inbegriper att bevara kulturarvet i enlighet med Artikel 107.3.d i EUF-fördraget: "stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet." Detta framgår också av prop. 2009/10:3 s 26-32, bevarande av kulturarvet. Kulturarvsområdet innefattar bevarandet av både byggnader, föremål, miljöer och traditioner.

Båthistorisk Riksförbundet (BHRF) har som huvuduppgift att arbeta med bevarandet av det flytande kulturarvet. Förbundet bildades 1999 av ett antal veteranbåtsföreningar. Syftet är att främja förståelsen av äldre båtar och skepp (fartyg). Våra äldre båtar är en intressant men förbisedd del av det svenska kulturarvet - ett flytande kulturarv! Vi arbetar också för att bevara de hantverk och kunskaper som behövs för att bevara och bruka det flytande

kulturarvet - ett immateriellt maritimt kulturarv! Förbundet har 35 medlemsorganisationer med över 15 000 medlemmar.

Vårt flytande kulturarv är unikt i Europa och sannolikt även i ett globalt perspektiv. Det är framför allt våra träbåtar som är unika där vi har alltifrån stora vackra segel- och motorbåtar till små snipor och campingbåtar. Det finns flera skäl det, ett är våra naturgivna förutsättningar med stora skärgårdsområden som ger skyddade vatten där vi inte heller har något tidvatten. Ett annat skäl är de sociala förutsättningarna där vi redan på 1930-talet införde lagstadgad semester vilket gjorde det möjligt för många att komma ut på sjön.

Vi arbetar med ett projekt för att kartlägga och kvantifiera vårt båtbestånd. Vi arbetar också inom ramen för Transporthistoriskt Nätverk (ThN) med övriga transportmedelshistoriska riksorganisationer för att stärka bevaranderätten för hela det rörliga kulturarvet.

ETT ÖVERGRIPANDE INVESTERINGSPROGRAM FÖR KULTUR

Vi tillstyrker förslaget om ett övergripande investeringsprogram för kultur med fokus på offentlig - privat samverkan. Det skulle kunna bidra till att tillföra nytt kapital till vår sektor som idag är nästan helt beroende av enskilda individer och ideella organisationer. Vi vill dock påpeka att antalet intressenter kan bli många även inom vårt område det flytande kulturarvet med många enskilda och organisationer av olika storlek. Det är också viktigt med tydliga krav på organisationer som ska godkännas som gåvomottagare. Som den samlande båthistoriska organisationen är vi beredda att medverka i diskussionerna om genomförandet.

ETT SYSTEM FÖR MATCHNING

Vi tillstyrker förslaget om matchning, men är tveksamma till att införa tre system. Det vore bättre att åtminstone inledningsvis införa ett samlat system. Eftersom detta är ett nytt initiativ i Sverige är det viktigt med enkla och tydliga regler. Det måste vara lätt att sätta sig in när olika intressenter på både givar- och mottagarsidan ska utveckla nya samarbeten. Beroende på utfallet av utvärderingen kan man sedan överväga att diversifiera systemet. Det viktigaste är dock att staten avsätter tillräckliga medel för matchningen. Det får inte bli så att när intressenter ordnat privat finansiering under förutsättning att det finns en matchning blir beskedet att det statliga anslaget är slut. Det skulle leda till att initiativet skulle komma i vanrykte.

Axel Wenblad

Vice ordförande

Båthistoriska Riksförbundet